

SAATTUE SARAJEVOON

Jari Kelho

SAATTUE SARAJEVOON

Jari Kelho

SAATTUE SARAJEVOON

- ERÄÄNLAINEN MATKAKERTOMUS -

© 2010

Kustantaja: Books on Demand GmbH, Helsinki, Suomi
Valmistaja: Books on Demand GmbH, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-498-439-3

PROLOGI

Tämän kirjan tarkoitus ei ole saada aikaan mitään ”veteraanifiilistä” tai luoda jotain illuusiota, että olisin ainoana kokenut näitä asioita ja olisin sen vuoksi jotenkin vaitterimpi kuin joku toinen.

Enkä myöskään taatusti ole mikään veteraani näissä hommissa.

Tämäkin lukijoissa on taatusti vaittereita,
jotka ovat kolunneet mission jo toisenkin.

Kokeneet tapahtumia sadoittain enemmän kuin minä.

Mutta tämä on minulle henkilökohtainen kokemus, jonka haluan jakaa.

Asioista, joista kirjoitan:

Niitä ovat kokeneet kymmenet muutkin, jotka ovat olleet alueella.

Kaikista ei ole puhuttu eikä kaikkia tulla koskaan kertomaankaan.

Tämä on vain yksi niistä kertomuksista.

Totta vai tarua?

Olen varannut oikeuden päättää itse faktan/fiktion keskinäisen suhteen.

Onko jokainen asia tapahtunut oikeasti vai ei, sen saa lukija päättää.

Tiettyjen asioiden todisteleminen on varmaan turhaa ja epähyödyllistä kaikille.

Osa asioista kuullostaa niin fiktiolta, ettei sitä faktaksi usko kuin vain itse paikan päällä olleet tai YK-joukoissa olleet....joten niitä on turha tai mahdoton selittää tarkemmin. Välillä itsekin mietin, uskoako vai ei.

Miksi vasta nyt?

Lupasimme eräiden henkilöiden kanssa olla puhumatta

näistä asioista ainakaan 10 vuoteen. Jos jotain on kerrottu, on se ollut supistettua, rajattua tai muunneltua totuutta tapahtumista.

Nimet

Osan kirjan henkilöistä esiintyy muutetulla nimellä, diplomaattisista syistä.

Osa on omalla nimellään, toivon etteivät he pahastu tästä.

Kaiken kaikkiaan nostan hattua noille kaikille siviilikuskeille,
jotka henkensä uhallä ajoivat
keskellä sota-aluetta ilman sen suurempia varusteita tai tarvikkeita.

1.

Suljen silmäni, aurinko lämmittää kasvoja, on leppoisa tunne. Istun selkä juuri palaneen muslimitalon lämmintä betoniseinää vasten ja annan lapioimani ruokapalan maun tunkeutua suussani makuhermoja kutkuttamaan. Kyllä amerikkalaiset osaavat pakata rautaisannoksiinsa hyvät sapuskat, paremmat kuin saksalaisten perusannokset.

Oikeastaan ainoa asia joka häiritsee täydellistä ruokanautintoa, on palavan autonrenkaan katku, jota ilma tuo. Se saa silmät kirvelemään ja makukaan ei aivan täydellisimmillään ole sen vuoksi....sekä parinkymmenen metrin päässä jyriävä panssaroitu malesialaisten miehistönkuljetusvaunu. Siitä huolimatta, on juuri sellainen hetki, kun aika voisi pysähtyä....juuri sellainen hetki, kun tuntuu ettei ole kiire minnekään.

Jään miettimään miksi istun tässä Coke-korin päällä, jenkkien pilottitakissa, "aidoissa" kroatialaisissa Leviksissä ja "aidoissa" slovenialaisissa Niken lenkkareissa.....olen Konjicissa, keskellä Bosniaa, syöden amerikkalaista rautaisannosta kanadalaisella lusikka-haarukka systeemillä venäläisvalmisteisen panssarivaunun vieressä kuunnelleen malesialaisten rauhanturvaajien molotusta, katsoen jamaikalaisen ja ghanalaisen rekkakuskin väittelyä ruotsalaisen villapaidan omistuksesta pakistanilaisen viittoillessa vieressä intialaista luokseen katsomaan tilannetta...

.....kansainvälistä meininkiä....

Suljen silmäni jälleen ja kiidän ajassa taaksepäin....

...

Heräsin kolmelta yöllä puhelimen sitkeään kilinään. Oli tarkalleen sunnuntai ja vuosi 1994. Unenpöpperössä vastasin puhelimeen ja kuulin tutun äänen, jonka opin tuntemaan jo 1985 Syyriassa ensimmäisellä YK-reissullani.

”En kai herättänyt?” Tyypillinen kommentti Brandyttä, vaikka hyvin tiesi tehneensä juuri sen.

”Arvaas pari kertaa” tuhahdan haukotellen ja vilkaisen herätyskelloa. Puoli kolme yöllä, juuri Brandyntä tavanomainen soittoaika. Odotan jatkoa, joka yleensä on se että Brandy on pölähtänyt Suomeen jostain senhetkiseltä YK-keikaltaan ja on kaljakorin kanssa paikallisessa hotellissa ja kertoo että täällä on saatanan tylsää uida lasten pallomeressä ja kutsuu ryyppäämään. Erehdyn.

”Kuule. Jos olet täällä torstaina, saat todennäköisesti töitä” Aivoni raksuttaa hitaasti kuin karpänen sulassa Flora-kasassa.

”Siis mitä?” mumisen.

”Hei herää jo! Jos olet täällä Zagrebissa torstaina, on töitä odottamassa 99% varmuudella”

Nyt olen jo täysin hereillä ja mietin kiivaasti.

Karpänen pääsee Florasta irti.

”Joo, yritän. Olen siellä jos olen”

Laitan luurin kiinni.

Loppuyö meneekin sitten miettiessä asiaa.

Brandy on yksi luotettavimmista YK-kavereista jonka tiedän. Ulkopuoliselle tulee helposti kuva ylimielisestä ja etäisestä tyylistä, mutta kun tuon parimetrinen kaapin oppii tuntemaan, voi vaikka uskoa henkensä sen käsiin.

Syyriassa ’85 meitä oli kahdeksan suomalaista, joista muodostui aika kiinteä porukka siellä tapahtuneiden sattumien vuoksi, mutta se on toinen tarina sinänsä...

Joka tapauksessa, sieltä lähdettyämme eri suuntiin, oli samoja naamoja kerääntynyt ajan saatossa Balkanille hommiin. Osa oli ollut Brandyn tavoin sinibarettina siellä ensin ja sitten siirtynyt siviilipuolelle YK:n hommiin, osa mennyt suoraan siviilipuolelle. Brandyn soittohetkellä heistä oli jo 5 siellä.

Olin jo aiemmin sanonut, että hommat kiinnostaa jos vain löytyy.....Ja nyt löytyi.

Maanantaiaamuna olin jo päättänyt.

Heti aamulla töissä ilmoitin heti lähteväni ”palkattomalle virkavapaalle, paluupäivän ollessa avoin”, faksasin CV:n Zagrebiin UNPROFORin päämajaan ja tilasin lentolipun Malevilta Budapestiin.

Tiistaina möin autoni käteisellä autoliikkeeseen ja painuin lääkirintarkastukseen. Bändin jätkille kerroin lähteväni pitkälle säkkipillinsoittotrubaduurikiertueelle Balkanille.

Tietokoneeni ja paljon muuta irtainta vaihtoi myös omistajaa samana päivänä.

Kaikki tuntui käyvän nopeasti ja sujuvasti.

Ehkäpä parempi niin, ei ollut tilaisuutta epäröidä tai liikaa jauhtaa asiaa päässä. Ja asia olikin juuri hyvä niin.

Keskiviikkona läysin itseni lentokentältä odottamassa konetta.

Viereeni änkesi kaatokännissä oleva skotti, joka ryhtyi selittämään minulle viskilaatujen eroja.

Kuinka mikäkin viski oli aitoa ja mikä oli sekoitusta.

Kohteliaana kuuntelin selitystä, josta tuli kyllä jano.

Painuin ennen lähtöä ottamassa juoman, ei viskiä.

Pian olin jo Malevin koneessa matkalla Budapestiin. Kone tärisi ja heilui koko matkan ajan ja ihmiset juoksivat kilpaa vessaan. Laadukkaat lentolounaat saivat kyytiä ulospäin. Malevin koneessa ei ollut tungosta, joten penkkirivilläni ei ollut ketään. Päätin ottaa siis nokoset.

Yhtä ”laadukkaassa” lennossa olen ollut vain Syrian Airlinesillä Damaskoksesta Kyprokselle. Heti nousussa kaikki kattovalojen suojakuoret tippuivat alas ja käsimatkatavaroiden säilytysluukujen kannet rävähtivät auki. Tuntui kun koko kone leviäisi alle.

Tupolevin rullatessa kentälle Budapestissä, tuli samanlainen kummallinen fiilis ennenkin....kuin olisi hypännyt korkealle ilmaan ja odotti miten tässä tullaan alas....jännitys hiipi varkein.

Kentällä piti jo paikallista olutta käydä maistamassa, kyytiä odotellessa.

Kentälle vastaan tuli toinen vanha YK-kaveri myös Syyriasta, Vartsu. Tuon näennäisen huolettoman ja hulivilin olemuksen alla kuitenkin on erittäin luotettava ja älykäs kaveri, joka on yksi parhaimmista YK-kavereistani. Täällä koto-Suomessakin on hän edelleenkin kaveri, jonka kanssa tulee pidettyä eniten yhteyttä. Vaihdettuamme pakolliset, asiaankuuluvat ivailut ja vinoilut, mentiin kaljalle. Pivon jälkeen McDonaldsiin korvaamaan Malevin hirveät pusukat, kun siihen oli mahdollisuus...

Lähdimme autolla Balaton-järven reunaa pitkin kohti Zagabria Vartsun antaessa pikaoppituntia ja tietopakettia odotettavista olosuhteista ja asioista. Aurinko paistoi lämpimästi ja oli sellainen keli, että kuuluisi olla rannalla kaljakorin kanssa. Maisemat olivat Unkarin puolella erittäin kauniit ja todella hienoja rantahuiloita näkyi Balatonin rannalla. Juteltiin Vartsun kanssa että täältähän kannattaa lomahuvila ostaa. Ja juuri näinhän monet suomalaiset ovat käsittäakseni tehneetkin.

**Kirjoitan tätä Parolannummella
Panssariprikaatin vieressä.**

**Joka aamu panssarit lähtevät
aamuseiskalta päivän hommiin.**

**Useana aamuna herään,
kun aurinko lämmittää kasvoja
ja kuulen tankkien äänen.**

**Suljen silmäni....ja mietin
että tässä on jotain tuttua....**

www.bod.fi

